

VLAGA V STANOVANJU

Kako se zaščititi pred pojavom vlage v stanovanju?

- Zakaj prihaja do povišane vlage?
- Ukrepi za preprečevanje nastanka škodljivih posledic povišane vlage v stanovanju
- Ravnanje v primeru nastanka posledic povišane vlage v stanovanju
- Dodatne informacije

ZAKAJ PRIHAJA DO POVIŠANE VLAGE?

PODHLAJENE POVRŠINE

V vseh stanovanjih se v zimskem času dogaja, da so zunanje stene hladnejše od notranjih. Prav tako so hladnejša tla nad neogrevanimi prostori in strop, ki meji na hladno podstrešje. Tudi med zunanjimi stenami, podi in stropovi ter njihovimi izpostavljenimi deli (vogali, špalete, severna stran stavbe, ipd.) so temperaturne razlike, ki so občutnejše pri stavbah brez toplotne izolacije. Kadar površinska temperatura najhladnejših površin pade pod točko rosišča, na teh površinah zračna vlaga kondenzira.

VIRI ZRAČNE VLAGE V ČASU UPORABE STANOVANJA

Poleg vlage, ki jo s seboj prinese zunanji zrak, v notranjosti stanovanja nastaja še dodatna vlaga na naslednje načine:

- osebe (uporabniki stanovanja) oddajajo vlago v zrak z dihanjem in hlapenjem s površine kože,
- sproščena vlaga pri kuhanju, pranju posode, pranju in sušenju perila, umivanju, tuširanju in kopanju,
- vlaga, ki jo oddajajo sobne rastline,
- uporaba akvarijev in
- domače živali oddajajo vlago v zrak z dihanjem in s hlapenjem s površine kože.

Namen stanovanja je v bivanju uporabnikov, kuhanju, pranju in umivanju. Vse ostalo (glej zgoraj naštetu) so stvari, ki niso nujne in s katerimi oz. brez njih lažje uravnavamo vlago v stanovanju.

NEPREZRAČENOST PROSTOROV

Večina stanovanj ima okna, balkonska vrata in vhodna vrata z vgrajenimi tesnili, ki preprečujejo vdor zunanjega zraka in padavinske vode. S tem, ko je preprečeno izgubljanje toplote, je sočasno preprečeno tudi naravno prezračevanje stanovanja.

Če ni poskrbljeno, da se zrak v stanovanjskih prostorih dovolj pogosto menja s svežim zunanjim zrakom, potem se vsa nastala vlaga nalaga v dele stavbe (stene, stropovi, podi, stavbno pohištvo), opremo (pohištvo) in v druge stvari v stanovanju.

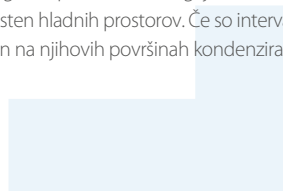
Sčasoma, poleg z vlago zasičenega zraka, lahko z vlago zasitimo tudi dele stavbe, opremo in stvari v stanovanju. Posledice so vidne kot madeži na površinah, proizvodi iz lesenih tvoriv se napihujejo, zvijajo ipd. V kombinaciji s podhlajenostjo se na teh površinah dogajajo poškodbe, luščenje in razpadanje, pojavi se lahko plesen.

NEZADOSTNO IN/ALI NEENAKOMERNO OGREVANJE

Predvsem zaradi varčevanja pri stroških ogrevanja se dogaja, da:

- so posamezna ogrevala izključena,
- se prostori ogrevajo na temperaturo nižjo od 18°C in
- je pri nizkih zunanjih temperaturah ogrevanje za daljše časovno obdobje izključeno.

Pri neenakomerno ogretyh prostorih se dogaja, da se vlaga iz toplejših prostorov odlaga na površinah sten hladnih prostorov. Če so intervali brez ogrevanja predolgi, se stene podhladijo in na njihovih površinah kondenzira vlaga.

UKREPI ZA PREPREČEVANJE NASTANKA ŠKODLJIVIH POSLEDIC **POVIŠANE VLAGE V STANOVANJU**

V nadaljevanju naštetih ukrepi so obvezni v vseh stanovanjih, kjer se na kakršenkoli način kaže, da bi lahko ali pa je že prišlo do vpliva vlage na ljudi in njihovo zdravje ter stanovanje in stvari v njem. V ostalih stanovanjih naštetih v nadaljevanju upoštevajte kot priporočila za ravnanje, da se nikoli ne bi srečali s problemi zaradi povišane vlage.

PRAVILNO IN ZADOSTNO PREZRAČEVANJE

Stanovanje je potrebno prezračevati z občasnim kratkotrajnim (5 do 10 minut) odpiranjem oken tako, da se pri tem ustvari prosto občuten vlek zraka (praviloma z odpiranjem nasproti si ležečih oken).

Za redno prezračevanje se šteje, kadar se izvaja v rednih in enakomernih časovnih intervalih v času, ko se osebe zadržujejo v stanovanju:

- v času, ko v stanovanju spite, zadostuje zračenje zvečer in zjutraj,
- v preostalem času, ko se osebe zadržujejo v stanovanju, je primeren interval za zračenje na 3 do 4 ure.¹

¹OPOZORILO!

V času, ko so zunanje temperature nižje od temperatur v stanovanju, ni dovoljeno dolgotrajno zračenje s priprtimi okni («na kiper») in vrati. Na tak način izmenjava zraka ne poteka dovolj hitro, v neposredni bližini odprtih delov prihaja do podhladitve špalet, stenskih in stropnih površin.

V stanovanjih z vgrajenimi prezračevalnimi napravami za rekuperacijo toplote se šteje, da so prostori z vgrajeno napravo redno prezračeni, če v obdobju visokih zunanjih temperatur naprava neprekinjeno deluje v nočnem času, v vseh ostalih obdobjih leta mora naprava neprekinjeno delovati ves čas. Vse naprave imajo nastavljivo moč delovanja, ki jo prilagodite po potrebi.²

Pomembno je tudi omejevanje širjenja vlage po stanovanju in prezračevanje med in po dejavnostih, ki predstavljajo vir nastanka vlage. Pri spodaj naštetih opravilih poskrbite, da se vlaga ne širi po celem stanovanju (zaprta vrata prostorov, kjer se to dogaja). Prezračevanje opravite tako, da gre vlažen zrak čim prej na prosto:

- po vsakem kuhanju in pranju posode intenzivno in temeljito prezračite prostor, v katerem pripravljate hrano,
- po vsakem pranju perila ali uporabi sušilnega stroja, temeljito prezračite prostor, kjer te naprave delujejo,
- po umivanju, tuširanju in kopanju temeljito prezračite kopalnico.

Če posamezni prostori nimajo okna ali ventilatorja, potem zadostuje, da samo preprečite širjenje vlage po stanovanju – prezračevanje se bo izvršilo samodejno (konvekcijsko) skozi vgrajene zračnike.

²OPOZORILO!

Namestitev zaves ali drugih ovir pred ali v neposredno bližino prezračevalnih naprav onemogoča njihovo normalno delovanje.

SUŠENJE PERILA

Zavedamo se, da za sušenje perila izven stanovanja ni vedno poskrbljeno oz. za to včasih ni možnosti. V kolikor za to obstaja kakršnakoli možnost (balkoni, lože, sušilnice, terase ipd.), potem poskrbite, da boste perilo sušili izven stanovanja.

Kadar sušite perilo v stanovanju, s tem redno in znatno povečujete vsebnost zračne vlage, ki se nato odlaga na najhladnejših površinah. S tem hitro ustvarite idealne pogoje za rast plesni. Pri astmatikih in ljudeh s šibkim imunskim sistemom to lahko povzroči kašelj in vodi do raznih bolezenskih stanj.³

V kolikor perilo sušite v stanovanju, potem upoštevajte sledeče:

- perilo sušite v prostorih, ki so čim bolj oddaljeni od tam, kjer preživljate večino časa,
- te prostore zračite pogosteje in bolj intenzivno od opisanega v prejšnjih točkah,

- mokrih in vlažnih oblačil ne sušiti na grelnih telesih,
- v primeru kakršnegakoli vpliva na Vaše zdravje in zdravje ostalih uporabnikov stanovanja, takoj prenehajte s sušenjem perila v zaprtih prostorih,
- v primeru, da se na delih stanovanja, opreme ali stvari v stanovanju kažejo kakršnekoli posledice povišane vlage, takoj prenehajte s sušenjem perila v zaprtih prostorih.

V vseh naših stanovanjih obstaja možnost priključitve pralno-sušilnega stroja, v nekaterih tudi možnost priključitve ločenega sušilnega stroja.

Tam, kjer nikakor ne morete sušiti perila izven stanovanja, sušenje v zaprtih prostorih pa lahko ali dejansko predstavlja vpliv na Vaše zdravje in zdravje ostalih uporabnikov stanovanja, morate obvezno priključiti in uporabljati pralno-sušilni oz. sušilni stroj.

3 OPOZORILO!

Poleg povišanja vlage, sušenje perila v zaprtih prostorih pomeni tudi izpostavljenost kemijskim spojinam v pralnih in mehčalnih sredstvih (npr. acetaldehid in etanalin benzen), ki se sproščajo v zrak. Občutljivim posameznikom in astmatikom to lahko povzroča težave že pri občasni izpostavljenosti, pri dolgotrajni in redni izpostavljenosti pa se lahko tudi drugim pojavijo težave s kožo, razdraženost oči in suho grlo.

OGREVANJE STANOVANJA

Vse navedeno v nadaljevanju te točke velja za čas ogrevalne sezone.

Vsi prostori v stanovanju morajo biti ogreti čim bolj enakomerno, kar dosežete:

- s pravilno nastavitvijo ogrevanja (temperaturni režim med prostori se ne sme razlikovati za več kot 2°C) in
- z odpiranjem oz. puščanjem odprtih notranjih vrat (razen v primerih iz poglavja o pravilnem in zadostnem prezračevanju).

Ni dovoljeno:

- zaslanjanje ogrevalnih teles z zavesami na način, ki zmanjša ali preprečuje oddajanje toplote,
- zaslanjanjem ogrevalnih teles s pohištvom,
- neposredno nad ogrevalna telesa montirati zaslone, police, mize, ipd., ki preprečujejo gibanje ogretega zraka,⁴

- dolgotrajno izključevanje grelnih teles, nameščenih pod okni ali drugje na zunanjih stenah,
- dolgotrajne prekinitve ogrevanja,⁵
- ogrevanje prostorov na temperaturo, ki je nižja od 18°C.⁶

4 OPOZORILO!

V kolikor so okenske police nad radiatorji vgrajene tako, da preprečujejo gibanje ogretega zraka, potem nas na to opozorite, da odpravimo napako.

5 OPOZORILO!

Dolgotrajne prekinitve povzročijo, da na podhlajenih stenah, podih in stropih ob ponovnem ogrevanju kondenzira vlaga.

NAMESTITEV POHIŠTVA

Pomembno je, da pohištvo namestite tako, da je odmaknjeno od sten. Praviloma zadostuje odmik najmanj 5 cm, za naštete primere v nadaljevanju pa odmik povečajte na 10 cm:

- zunanje stene stavb brez toplotne izolacije in
- na mestih, kjer so se že pojavljale težave s povišano vlago.

6 OPOZORILO!

Kadar imajo prostori zaradi pomanjkanja ogrevanja dlje časa ali s konstantnimi ponovitvami temperaturo pod 18°C, se v stenah, podih, stropih, stavbnem pohištvu in opremi začne kopičiti vlaga, ki povzroča škodo. Najprej bodo prizadeti vsi deli iz lesa in lesnih tvoriv ter razni higroskopični materiali, sčasoma pa se posledice pokažejo tudi na vseh ostalih materialih.

RAVNANJE V PRIMERU NASTANKA POSLEDIC POVIŠANE VLAGE V STANOVANJU

V primeru kakršnihkoli težav z vlago morate najprej ugotoviti vzroke teh težav in jih odpraviti. Šele nato je možno, da boste trajno odpravili tudi posledice povišane vlage.

Posledice povišane vlage se pojavijo praviloma šele po daljšem obdobju trajanja enega ali več vzrokov. Ko boste odpravili vzroke težav morate vedeti, da do rešitve težav ne more priti takoj – reševanje praviloma poteka postopoma.

Vedno in brez odlašanja morate najprej (če se pojavi) odstraniti plesen!

Kadar na delih stanovanja, opreme ali stvari opazite posledice povišane vlage, ukrepajte v naslednjem vrstnem redu, dokler ne odpravite vzrokov in posledic:

- kjerkoli se pojavi plesen, jo morate brez odlašanja odstraniti,⁷
- natančno preberite in preverite celotno poglavje o ukrepih za preprečevanje nastanka posledic povišane vlage v stanovanjih v tej publikaciji:
 - dosledno upoštevajte vse navedeno,
 - odpravite vsa morebitna napačna ravnanja,
 - v kolikor imate sobne rastline, akvarij ali domače živali, se boste morda morali odločiti, da je zdravje pomembnejše od njih,
 - spremljajte, kako in koliko se stanje izboljšuje,
 - če se pojavlja plesen, jo vedno sproti in takoj odstranite,
 - ko ste prepričani, da ste odpravili vzrok, lahko za pospešitev odpravljanja posledic uporabite katerega od načinov za razvlaževanje – s tem boste prej dosegli, da bodo vsi deli sten, podov, stropov in opreme spet suhi,
 - ko so odpravljeni vzroki in so vsi deli stanovanja spet suhi, dokončno odpravite še posledice, če so nastale.⁸

- opazujte, če gre morda za napako na napeljavah, strehi ali kje drugje, kar bi lahko povzročilo povečano vlažnost - v teh primerih takoj obvestite lastnika stanovanja.

⁷OPOZORILO!

S tem še niste odpravili vzroka težav.

⁸OPOZORILO!

V primeru ponovnega barvanja površin, morate uporabiti paropropustne barve ali barve, ki so deklarirane za sanacijo vlažnih in plesnivih površin.

NAVODILA ZA VARNO ODSTRANITEV PLESNI

Pred odstranjevanjem morate najprej:

- nabaviti učinkovito dezinfekcijsko sredstvo za uničevanje in zatiranje razvoja plesni (med razpoložljivimi priporočamo izbiro takšnega, ki čim manj škodi zdravju ljudi - kislina sredstva niso primerna za odstranjevanje plesni),
- nabaviti zaščito za dihala in oči,
- odmakniti čim več stvari od mesta, kjer boste odstranjevali plesen, da zmanjšate možnost njihove kontaminacije in
- oblecite oblačila tako, da prekrijete čim več kože (in jih po dokončanju takoj operite).

POSTOPEK

- 1.** Preberite in upoštevajte navodila na kupljenem proizvodu – če se razlikujejo od spodaj navedenega, obvezno upoštevajte navodila na proizvodu.
- 2.** Dezinfekcijsko sredstvo najprej s pršilcem nanesete preko vseh plesnivih površin.
- 3.** Pustite delovati nekaj časa.
- 4.** Obrišite ali na drug način odstranite plesen s površine (pri tem ne smete povzročati oz. čim bolj omejite, da spore ne letijo po zraku).
- 5.** Po potrebi ponovno nanesite dezinfekcijsko sredstvo in ga pustite delovati.

DODATNE **INFORMACIJE**

Navodila o uporabi in vzdrževanju za najemnike stanovanj družbe Nepremičnine Celje d.o.o.

Z namenom zagotavljanja kakovosti bivanja naših najemnikov je družba pripravila posodobljena Navodila o uporabi in vzdrževanju za najemnike stanovanj. Navodila so ločena za najemnike v stanovanjski soški Pod gabri in najemnike v ostalih večstanovanjskih stavbah in posredujejo pomembne informacije in navodila za najemnike na področju vzdrževanja stanovanj.

Vzdrževanje stanovanjskih stavb in stanovanj je pretežno odgovornost in obveznost lastnikov stanovanj, manjši del vzdrževanja pa gre v breme vsakokratnih najemnikov. V Pravilniku o standardih vzdrževanja stanovanjskih stavb in stanovanj je določeno, katera vzdrževalna dela je potrebno izvajati na stavbi in stanovanju ter kateri del odpade na lastnika in kateri del bremeni najemnike.

Za lažjo uporabo smo pripravili povzetek opisov samo za tiste elemente, pri katerih del vzdrževanja bremeni najemnike.

Navodila o uporabi in vzdrževanju za najemnike stanovanj in Pravilnik o standardih vzdrževanja stanovanjskih stavb in stanovanj sta v celoti dosegljiva na www.nepremicnine-celje.si/vzdrzevanje-stanovanj.

Nepremičnine Celje d.o.o.

Miklošičeva ulica 1, 3000 Celje

Uradne ure: ponedeljek, sreda, petek: 8. – 11.00 ure
in sreda: 15. – 17 ure.

Telefon: 03 42 65 100

Elektronska pošta: nepremicnine@celje.si

Spletna stran: www.nepremicnine-celje.si

www.nepremicnine-celje.si